

PLUSTAAK

WERKBOEK 4/5

TAAL
LEZEN

Gebruiksaanwijzingen

Soms staat bij een opdracht een ☼.

Dat betekent dat je deze opdracht samen kunt doen.

Vraag aan de meester of juf of dat kan en wanneer dat kan.

Je kunt deze opdracht met een klein groepje kinderen uitvoeren,
of met de hele groep.

Lees altijd eerst de teksten en de opdrachten goed door.

Ga ze daarna pas maken.

Sommige opdrachten zijn best moeilijk.

Maar probeer in ieder geval altijd eerst zelf of je ze kunt maken.

Pas als het echt niet lukt, kun je het aan de meester of juf vragen.

Misschien kun je sommige opdrachten samen maken
met iemand anders uit je groep.

Met je antwoordenboekje kun je je eigen werk nakijken.

Dat is handig, dan kun je zelf zien wat je fout gedaan hebt.

Je kunt je fouten ook verbeteren.

Veel plezier met dit werkboekje.

DELUBAS

Educatieve Uitgeverij
van Ostadeplein 8
5151 SW Drunen
Telefoon: 0416 380482
Fax: 0416 322647
www.delubas.nl

AUTEURS: E & M Marelus
Ine van Bochove
Toos Duyx - Bodegraven

ILLUSTRATIES: Adri Smit

VORMGEVING: Adri Smit
Thijs van Wijngaarden

OMSLAG: Carla Gerritzen

ISBN 90 5300 035 6 (werkboek 4/5)

Copyright © DELUBAS Educatieve Uitgeverij

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, het zij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1 Welk woord past in de zin. Vul dat in.

Vlug propt Waldo het briefje in zijn zak. Hij moet Dafne en haar redden. Voordat het te laat is. begint hij zijn spullen bij elkaar zoeken. Waldo kan zijn zaklantaarn niet vinden. moet Dafne dus bevrijden voor het donker Waldo propt alles in zijn rugzak. De kan beginnen. Waldo is er klaar voor. loopt de trap af en pakt hondenriem. 'Kom mee, Banjer. We hebben een klus te doen. Jij moet me ' Het duurt lang voordat Waldo bij de is. Banjer blijft telkens staan. Eindelijk zijn bij de Knispers-fabriek. Het is er heel Geen boef te zien. Nou ja, Hij kijkt vreselijk gemeen. En hij bij de ingang. Hoe komen we die man? 'Als ik het seïn , ren jij langs die man. Zie die afvalbakken? Daar moet je je verstoppen. Ik doe net of ik kwijt ben.

Dan laat die man er wel door. Daarna sluipen we de fabriek. Nou, wat vind je ?' 'Tja...' 'Oké,' zegt Waldo. 'Bij 'drie' ren weg. Eén... twee... drie!' Banjer kijkt uit bij het oversteken. Hij neemt aanloop en rent door de ingang.

2 In het stukje hiernaast zijn 8 woorden weggelaten. Zet een streepje met een nummer op de plaats waar je een woord mist. Zo:
Banjer duikt snel ✓¹ de bosjes.

3 Welke woorden zijn weggelaten? Zet het woord bij het nummer.

- ✓¹ in
- ✓²
- ✓³
- ✓⁴
- ✓⁵
- ✓⁶
- ✓⁷
- ✓⁸

Banjer duikt snel ✓¹ de bosjes. Hij sluipt naar de afvalbakken. Waldo is de beurt. Met een sip gezicht gaat hij naar de boef. Dan zet Waldo geheime wapen in. Hij kijkt zo zielig als je nog nooit gezien hebt. Waldo heeft dit al vaak gedaan. Bij zijn moeder werkt het altijd. 'Nou dan maar,' zegt de man, 'als je maar snel terug bent. En waag het niet om te snuffelen.' Waldo loopt door de ingang. Het is gelukt, hij is langs die man. 'Banjer, zit je?' Al zoekend verdwijnt Waldo om een hoek. Stiekem sluipen Waldo naar de fabriek. Ze kruipen langs de muur. Zo komen ze bij de kantoren. Banjer houdt de wacht. En Waldo gluurt door ramen. Bij het laatste raam duikt Waldo naar beneden. Hij wenkt Banjer. Waldo heeft iets ontdekt...

- 1 Zoek de eerste zin. Zet daar een 1 bij. Zet bij de laatste zin een 6.

- ... We kwamen bij een sloot.
- ... Maar ik durfde echt niet.
- 2 De koeien trokken zich helemaal niets van ons aan.
- ... Mijn broer nam een aanloop en sprong naar de overkant.
- ... Samen met mijn broer liep ik door het weiland.
- ... Hij riep: 'Kom op, je kunt er met gemak overheen.'

- 2 In welke volgorde horen de zinnen? Geef ze het juiste nummer.

- ... En met volle maag zwemmen is niet goed.
- ... Weet je waarom?
- ... We eten 's avonds altijd om een uur of zes.
- ... Ik moest 's avonds al om zeven uur afzwemmen.
- ... Je kunt dan kramp krijgen.
- ... Vandaag echter moesten we heel vroeg eten.

- 3 In welke volgorde horen deze zinnen? Geef ze het juiste nummer.

- 2 In het bos was het lekker koel, maar in de zon was het toen niet om uit te houden.
- ... Gelukkig kon ik het laatste stukje weer in de schaduw rijden.
- ... En natuurlijk kreeg ik een lekke band toen ik in de volle zon reed.
- ... Ik kwam dan ook lekker afgekoeld weer thuis.
- ... Gisteren heb ik een heel stuk gefietst.
- ... Banden plakken is een werkje van niks, maar in de zon ... pfff.

- 4 Geef de zinnen het juiste nummer. Zet een kruis voor de zin die er niet bij hoort.

- ... Nu denken ze toch dat het komt doordat het publiek het dier gevoerd heeft.
- ... Ze wisten eerst niet precies hoe dat nou kwam.
- ... In de dierentuin van Rotterdam is een baby-olifantje dood gegaan.
- ... De oppassers hebben haar altijd voldoende te eten gegeven.
- ... Dom van die mensen hoor.
- ... En dat is ten strengste verboden.

Stel je voor:

Je bent Piet of Antonia Goederaad.

Er zijn heel veel kinderen die jou een brief, een fax of e-mailtje sturen.

Eén van die kinderen is Toon.

Hij schrijft het volgende:

(vul achter Beste maar in wat je wilt:
Piet of Antonia)

Beste

Ik heb iets heel geks meegemaakt. Ik slaapwandel nogal vaak. Mijn oma woont vlak bij ons. Laatst waren mijn vader en moeder bij haar. Mijn vader had de krant vergeten mee te nemen voor haar. Toen ze weer thuis waren, vroeg hij of ik 'm even wilde brengen. Dat deed ik. Toen ik weer thuis was, ging ik naar bed. Maar midden in de nacht ging ik op mijn blote voeten naar buiten en liep naar het huis van mijn oma. Misschien dacht ik wel dat mijn vader en moeder daar nog waren. Toen ik er bijna was, stopte er een auto naast me. Het was de politie. Zij hebben me naar huis gebracht. Wat een gek avontuur hè?

Met vriendelijke groeten

Toon van Loon

P.S.: Schrijf je me terug?

Schrijf een briefje terug aan Toon.

Vertel ■ wat je van zijn brief vindt,
■ wat je van zijn avontuur vindt,
■ of je ook wel eens zoiets meegemaakt hebt,
■ en misschien heb je ook nog een goede raad voor hem.

[illegible]

- 1 Hieronder staan 5 woorden. Schrijf een klein stukje waarin het woord voorkomt. Onderstreep het woord in je stukje. Maar let op: iemand die het stukje leest en het woord niet kent moet kunnen begrijpen wat het woord betekent.

Een voorbeeld:

prooi: **A** De poes van de burens had een prooi. Hij speelde er wat mee.

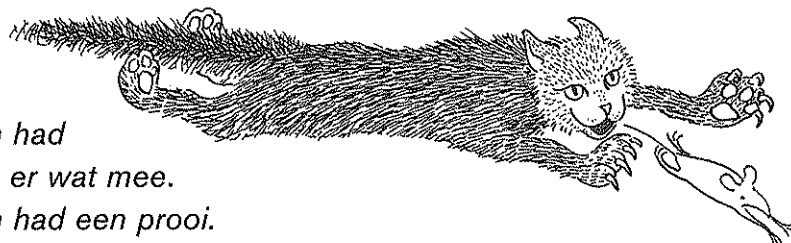
B De poes van de burens had een prooi.

Hij had een muis gevangen in het plantsoen. Hij at de muis lekker op.

Stukje **A** is fout: als je dit leest kun je niet snappen wat een prooi is.

Je begrijpt het alleen als je al weet wat een prooi is.

Stukje **B** is goed: iemand die niet weet wat prooi betekent, weet na het lezen van het stukje wat er bedoeld wordt met prooi.

ommetje maken:

tentoonstelling:

kunstschilder:

beeldhouwer:

slank:

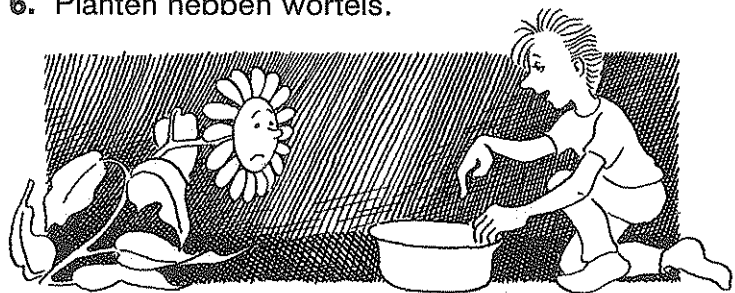
- 2 Welk woord hoort op de open plaats te staan? Schrijf dat erachter.

- We zaten lekker in het zonnetje voor het restaurant. De ober had ons net onze sorbet gebracht. We zaten op het ... ■
- Mijn vader rekende af. Hij vond dat de ober ons goed bediend had. Daarom gaf hij de ober een euro extra. Mijn vader gaf de ober een ... ■
- Gisteren zijn we op vakantie gegaan. Maar in België stonden we een tijd stil. Doordat er een caravan gekanteld op de weg lag, was er een ... ontstaan. ■
- Dit is een nieuw ... Er is in ons land nog nooit zo hoog gesprongen. Wat een goede prestatie! ■

- 1 Op de stippen in het verhaal hoort nog een zin. Zoek de zin op. Zet het nummer van de zin op de juiste plaats. Er zijn twee zinnen die je helemaal nergens in het verhaaltje kunt plaatsen. En ... er is een plaats waar je niets hoeft in te vullen!

Je zou raar opkijken als iemand je vroeg: 'Wat is het verschil tussen planten en dieren?' ... ! Planten hebben bladeren. ... ! Dieren hebben geen wortels. Toch zijn er ook overeenkomsten. Een plant maakt zijn voedsel zelf: uit het water dat hij met de wortels uit de grond opzuigt en uit het zonlicht. Kijk, en daar heb je meteen het belangrijkste verschil tussen planten en dieren. Een plant staat zijn hele leven op een plaats. Dat kan ook makkelijk, want een plant hoeft niet op stap te gaan om aan voedsel te komen.

1. Bijvoorbeeld: dieren eten en planten hebben ook voedsel nodig.
2. Dat zie je toch zo
3. Dieren hebben die niet
4. Honden gaan soms naar het asiel
5. Je moet planten natuurlijk water geven
6. Planten hebben wortels.

- 2 Welke titel past het best bij het verhaaltje in opdracht 1? Kleur het rondje voor het goede antwoord.

- ☐ ZON EN WATER
☐ VERSCHIL TUSSEN PLANTEN EN DIEREN
☐ PLANTEN EN DIEREN MOET JE GOED VERZORGEN
☐ PLANTEN HEBBEN BLADEREN

- 3 In de tekst bij opdracht 1 staat dat planten op hun plaats blijven staan. Had daar ook kunnen staan: Planten bewegen niet? Leg kort uit waarom wel of waarom niet.

.....

.....

- 4 Het wonen in een stad of dorp is heel verschillend. Schrijf de verschillen die genoemd worden op in de tabel.

Wonen in een dorp of in een stad is soms een heel verschil. Er zijn mensen die liever in een dorp wonen, maar er zijn er ook genoeg die dit echt niet zien zitten. In een stad is het meestal drukker, er zijn meer winkels en je kunt er beter uitgaan. In een dorp kun je meestal beter spelen. Vooral in een kleiner dorp. En je ziet er meer van de natuur, van de planten en de dieren.

VERSCHILLEN TUSSEN HET WONEN IN EEN STAD OF DORP	
In een stad ...	In een dorp ...
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

- 1 Lees het verhaal snel en goed. Telkens staan er drie woorden schuin. Zet een streep onder het woord dat in de zin hoort. Vraag een stopwatch aan de juf. Meet met de stopwatch hoe lang je leest.

Hij is bang voor spoken, daarom kan hij niet slapen *slaper slapend*. Hij heet Pepijn en is het broertje van Iris. Iris *heft heeft heet* hem zeker honderd keer verteld dat spoken niet *betaal beslaan bestaan*. En Fauve wel duizend keer. Maar Pepijn gelooft het niet. Zijn *gezwicht gewicht gezicht* ziet nogal wit. 'Het is net een kaars,' zegt Fauve. 'Hoeft Hoest Hoed niet,' zegt Iris 'kaarsen kunnen ook rood zijn, of groen, *gal gul geel* en blauw, of met spikkeltjes.' Fauve schudt haar hoofd. 'Die *zijn zin zon* geverfd. Echte kaarsen zijn wit.' 'Dat zeg jij alleen *raam maar waar* omdat je zelf wit bent.' 'Waar slaat dat nou *om of op!*' 'Nou,' zegt Iris, 'wij hebben heel toevallig donkere kaarsen. Dat *vind wind vrind* ik mooi. Ik ben ook donker.' Fauve stampt op de *gromt grot grond* van drift. 'We hadden het niet over jou, sufferd,' schreeuwt ze. 'We *harder hadden handen* het over hem.' Ze wijst naar Pepijn, want die is *er erg en* ook nog. Ja dat was waar. En Pepijn moet naar *bek bad bed*, maar hij ziet er heel erg wakker *uit tuit ruit*. Fauve schaamt zich opeens een beetje. Ze wilde niet echt *klauw kwaad kwaal* worden. Het kwam zo maar. 'Denk je dat je nu kan slapen?' *vraagt vaagt vracht* ze aan Pepijn. 'Tuurlijk niet,' antwoordt Iris, 'je hebt Pepijntje *bang bank ban* gemaakt.' 'Hoe kom je daarbij? Hij was al bang! Trouwens ik *voeg vloek vroeg* het niet aan jou.' 'Kan je slapen?' vraagt ze nog een *keer keet kleet*. Ze kijkt Pepijn zo vriendelijk aan als ze kan. 'Je *moe moet moeite* schreeuwen,' zegt hij 'dan gaan de spoken weg. Spoken houden nooit van lawaai.'

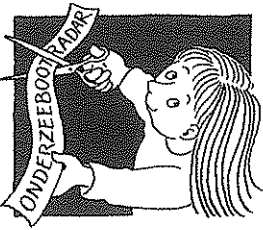
Hoe lang las je? *Ik las ... minuten en ... seconden.*

Kijk na hoeveel fout je hebt. *Ik heb ... fout.*

- 2 In het volgende stukje staan telkens 2 woorden verkeerd. Ze staan omgekeerd. Onderstreep deze woorden.

'Spoken bestaan niet,' roept Iris voor de zoveelste keer. 'Ze wilden dat ik ze met meeding,' gaat Pepijn door, 'en toen zei ik lekker niks.' Iris zucht. Ze moet anders het aanpakken. Ze gaat liggen, op de grond. Ze trappelt met benen haar onder het bed. 'Ksst! Jullie moeten naar huis gaan, spoken gemene.' 'Nietes, kan niet,' zegt Pepijn meteen, 'want spoken zijn thuis al. Ze wonen hier.' Iris schuift het gordijn open en dicht. 'Ksst, ksst...' sist ze. Dan staat ze bij de klerenkast. Het is een grote; er kunnen misschien zes wel mensen in. Iris geeft er een felle trap tegen tot krakt het. 'Ksst, weg jullie, ophoepelen, ophoepelen, allemaal!' 'Kijk, je hebt een deuk in mijn kast geschopt,' Pepijn piept. Maar Iris is tevreden. 'Zo,' zegt ze, wrijvend in haar handen. 'Ik heb alle spoken weggejaagd. Hè goed? Ik ben de spokenjager.' 'D'r zit een deuk in m'n kast,' piept opnieuw Pepijn. Het klinkt als huilen. 'Als mamma dat ziet...'

Van lange woorden kun je heel veel andere woorden maken.

Bijvoorbeeld van het woord: **onderzeebootradar**.

Je kunt daarvan maken: onder, zee, boot, radar, rad, zeeboot, enzovoort.

Maar je mag de letters ook door elkaar gebruiken:

boor, rat, zon, zonder, boter, draad, enzovoort.

- 1 Maak zoveel mogelijk woorden met het woord: **raketlanceerinstallatie**.

.....

.....

.....

- 2 Zet een streep onder het langste woord dat je net met losse letters hebt gemaakt.

Hoeveel letters telt dit woord?

Probeer een woord te maken

dat nog meer letters telt.

- 3 Bedenk zelf 4 heel lange woorden, waar je heel veel woorden mee zou kunnen maken.

.....

.....

.....

- 4 **SAMEN EEN WOORDENMAAKSPEL SPELEN.** 🎲

Vraag aan drie kinderen uit je groep of ze met jou het WOORDENMAAKSPEL willen spelen.

Leg ze eerst uit hoe het spelletje gaat.

Wat heb je nodig voor het spelletje?

Voor iedere speler: een potlood of pen en een blad papier.

Liefst ook een zandloper, een kookwekker, een horloge of een klok.

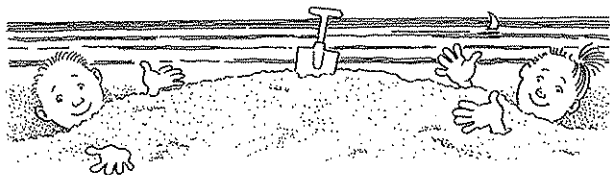
- SPELREGELS:**
- Alle spelers noemen om de beurt een lang woord.
Bijvoorbeeld: zeilbootwedstrijd.
 - Iedereen schrijft dat woord op en maakt van de letters in dat woord zoveel mogelijk verschillende woorden.
 - Alle spelers beginnen tegelijk met het opschrijven van woorden.
 - Iedere speler krijgt daarvoor drie minuten de tijd.
 - De speler die aan de beurt is, geeft het start- en stopteken.
 - Na het stopteken leest iedereen de woorden op die hij heeft.
De anderen kunnen dan nagaan of de woorden kloppen.
 - Als alle spelers een keer aan de beurt zijn geweest, telt iedereen hoeveel punten hij/zij in totaal heeft. Wie de meeste punten heeft, heeft het spel gewonnen.

- PUNTENTELLING:**
- Elk woord dat kleiner is dan 6 letters telt voor 1 punt.
 - Woorden met meer dan 5 letters tellen voor 2 punten.

- 1 Gebeurtenissen één voor één
In dit verhaaltje gebeurt er van alles
na elkaar. In het schema hieronder
kun je dat heel kort laten zien.
Maak het schema af.

Een dagje naar het strand

vertrekken → *tanken* →
omkleden → →
ouders zoeken → →
met zand spelen → →
naar huis.

Een dagje naar het strand

's Morgens om 8 uur vertrokken we met de auto. Eerst moesten we nog tanken. Na een uur waren we aan het strand. Het was nog lekker rustig. We trokken onze zwemkleden aan en renden meteen naar het water. Eerst rilden we maar na een tijdje was het heerlijk. Toen we weer het strand opstapten, zagen we mijn ouders nergens. Het was ook zo druk geworden. We hebben wel een kwartier gezocht voor we ze vonden. Intussen hadden we wel honger gekregen van al dat gezwem en gezocht. We aten een paar boterhammen. Tot een uur of 12 hebben we in het zand gespeeld. Toen hebben we met vader en moeder nog een tijdje lekker gezwommen. Om ongeveer 1 uur gingen we terug naar huis.

Giechelbig

Terwijl Bas alleen thuis in bed lag, ontmoette hij Giechelbig. Giechelbig is een blauw varkentje met een roze snuit. Hij wil samen met Bas plezier gaan maken. Dat lijkt Bas wel wat. Hij stapt uit bed en samen met Giechelbig gaat hij naar de keuken. Ze pakken wat eten en drinken uit de koelkast. Giechelbig gaat heerlijk zitten schranzen. Daarna vertelt hij moppen waar Bas heel hard om moet lachen. Vervolgens houden ze een kussengevecht in de slaapkamer van Bas. Daarbij scheurt een kussen helemaal open. Na het bakken en oppeuzelen van een toffeetaart gaan ze samen in bad. Net terwijl Giechelbig luidkeels zeemans-liedjes aan het zingen is, komen vader en moeder thuis. Zijn die boos? Nee hoor, na het speciale trucje van Giechelbig niet meer. En terwijl vader en moeder de rommel opruimen gaan Bas en Giechelbig lekker slapen in het bed van Bas. Dat was nog eens een bijzondere avond.

- 2 Maak zelf een schema van wat Bas en Giechelbig samen meemaken.

Giechelbig

..... *de ontmoeting* → →
..... → →
..... → →
..... → →
..... → →
..... → →

- 3 Als je zelf een verhaaltje wilt schrijven kun je ook beginnen met het maken van een verhaal-schema. In het schema schrijf je kort op wat je in je verhaal wilt vertellen.
Maak maar eens een schema voor een eigen verhaaltje. Bijvoorbeeld over Giechelbig.
Als hij bij jou kwam, wat zou jij allemaal met hem willen gaan doen?

Eerst
Dan
En dan
Daarna
Tot slot

1 Welk woord past in de zin? Vul dat woord in.

'We gaan bij opa op bezoek,' zegt Martha. 'Willen jullie mee?' 'Ouweopa?'
 Kea. Martha knikt. Ouweopa is de opa van Martha. Hij in een verpleeghuis,
 want hij is heleboel dingen vergeten. Waar hij woont wie
 Martha is, dat weet hij niet Karel wil mee, Kea niet. 'Hij kent me
 niet,' zegt ze. Het verpleeghuis is de andere kant van
 de stad. is een heel eind fietsen. Karel zit Martha
 achterop. Wat is die bagagedrager hard! stangen snijden in zijn billen.
 Eindelijk ze er. 'Weet Ouweopa dat we komen?' Karel.
 'Dat denk ik niet,' zegt Martha. 'Als het hem verteld hebben, dan is
 het vast weer vergeten.' Ze lopen een lange gang tot
 ze niet kunnen. 'Alle deuren zijn op slot,' Martha,
 'anders lopen de mensen eruit en ze.' Ze drukt op een knop
 de deuren gaan open. Weer een , die komt uit in een
 soort huiskamer. zit Ouweopa aan tafel. Er zitten vier
 bij hem. Een heeft een pop schoot die ze steeds over de
 strijkt. De tweede zit te slapen, hoofd achterover en
 haar mond open. snurkt. De derde is aan het Karel
 kent dat liedje wel, Berend Botje ging varen. Zij zingt alleen de eerste
 , steeds weer opnieuw. De vierde mevrouw met haar
 tasje op schoot en hem vriendelijk aan. 'Dag,' zegt ze, '
 ik een handje van je?' Karel kijkt Martha Moet hij die mevrouw een hand
 ? Hij vindt het een beetje eng. '..... maar,' zegt Martha, 'ze
 is lief.' Hij gaat een stapje dichterbij en geeft haar voorzichtig een hand.

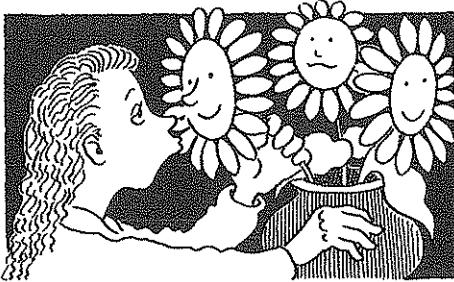
'Dag, lieverd,' zegt ze, 'wat fijn dat je er bent.' 'Dag,' zegt Karel heel
 zacht. Hij wil zijn hand weer lostrekken, maar zij houdt hem stijf vast.
 Karel krijgt een kleur en kijkt om naar Martha. Martha zegt net
 Ouweopa gedag en ziet hem niet. 'Dag, lieverd, ben je daar eindelijk,
 wat ben je lang weggebleven,' zegt de mevrouw. Karel trekt weer aan
 zijn hand, maar de mevrouw is veel sterker dan hij. Ze trekt hem nog
 wat dichterbij en aait hem over zijn haar. 'Je moet niet meer
 zo lang wegblijven, hoor,' zegt ze. 'Ik ben zo alleen.' / Snel doet hij een
 stap achteruit, en valt bijna tegen Ouweopa aan. 'Kijk uit,' zegt Martha,
 'doe niet zo wild, pas op voor opa. Zeg opa eens gedag.'

2 In het laatste deel van het verhaal is één zin helemaal weggelaten. Op die plek staat een schuine streep: /. Kun jij bedenken wat hier hoort te staan? Schrijf die zin op.

.....

1 In welke volgorde horen deze zinnen?

Geef ze het juiste nummer.

... Ze zetten de bloemen in een mooie vaas.

... Zo genieten ze er een hele tijd van.

... Waarom houden we van bloemen?

... Daarom zijn mensen blij met een bosje bloemen.

... Je hebt ze in allerlei kleuren.

... Bloemen zijn mooi en ze ruiken vaak lekker.

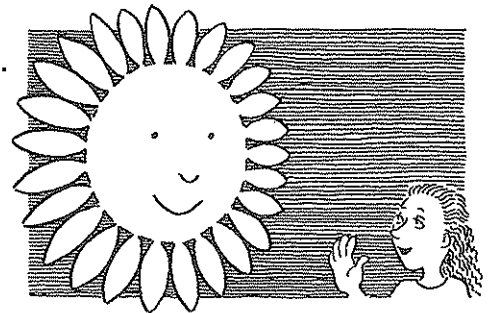
... 's Zomers is dat anders: de zon schijnt dan langer.

... Dat komt doordat de zon eerder ondergaat.

... In de winter zijn de dagen kort.

... Ook is het in de winter kouder dan in de zomer.

... En de zon geeft dan ook meer warmte.

2 In welke volgorde horen deze stukjes van het verhaal? Geef ze het juiste nummer.

...

Oma wil opstaan, maar dan bedenkt ze zich. 'Ach, ga maar door ook. Verf me maar jong. Wat maakt het uit. Het is waterverf en morgen heb ik toch een afspraak bij de kapper.'

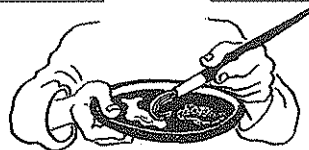
Jubelientje schildert oma's haar met kleine plukjes tegelijk.

...

Oma schudt haar hoofd. 'Sjonges, sjonges,' zegt ze, 'het ziet wonderlijk uit. Mijn haar lijkt wel een vogelnest.'

'Maar de kleur is goed hè?' zegt Jubelientje. 'Dat wel,' lacht oma.

'Maar vroeger zag ik er gelukkig toch iets anders uit.'

...

Jubelientje doopt haar kwast in de verf. En voor oma kan tegenstribbelen zit er al een klodder op haar hoofd. 'Wat doe je nou?' roept oma. 'Voorzichtig, mijn bloes.' 'Stil zitten!' zegt Jubelientje 'Anders knoei ik op je kleren...'

...

Kastanjebruin en geel. De plukken staan stijf overeind. Ze heeft niet genoeg voor alle haren. Maar het wordt toch mooi! 'Klaar,' zegt Jubelientje als het bordje met verf leeg is. Oma loopt naar de spiegel. 'Mooi?' vraagt Jubelientje.

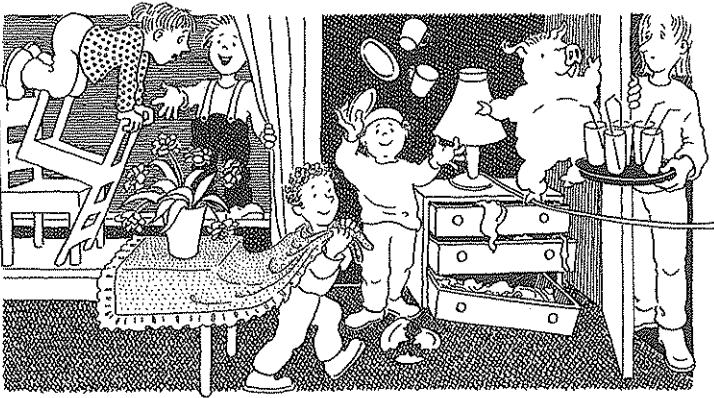
3 Welke titel past het best bij dit verhaaltje?

Kleur rondje voor het goede antwoord.

- ☐ WAT EEN LEUKE GRAP
- ☐ JUBELIENTJE VERFT OMA'S HAAR
- ☐ OMA KOMT ONDER DE VERF
- ☐ OMA WIL ER MOOI UITZIEN

Lees het verhaaltje over Giechelbig op bladzijde 8 nog een keer. Bedenk zelf hoe het verder gaat.

De volgende dag gaat Bas bij zijn vriendjes spelen. Hij neemt Giechelbig mee. Je snapt dat er dan van alles gaat gebeuren. Kijk maar naar de tekening.

Bedenk wat Bas en zijn vriendjes samen met Giechelbig gaan doen.

Schrijf dit eerst op in een verhaal-schema.

Eerst

Dan

Maak er nu een grappig verhaaltje van.

'Ik ga vandaag toveren met woorden,' zegt Roza, als ze samen met papa Hans boodschappen gaat doen. 'Zo!' bromt Hans. 'Heb je daar een toverstokje voor nodig?' 'Nee hoor,' zegt Roza. 'Ik heb alleen mijn hoofd nodig. Mijn toverhoofd. Gaan we naar de groenteman?'

'Ja!' 'O. Wat moeten we daar kopen?' Papa kijkt op zijn boodschappenlijstje. 'Aardappelen en sinaasappelen. Kun je die toveren, denk je?' 'Ssst!' zegt Roza. 'Nu moet ik eerst nadenken.' In de winkel vraagt de groenteman: 'Wat kan ik voor u doen?' Hans doet zijn mond open, maar Roza is net iets sneller. 'Wij willen graag appelen uit de grond,' zegt ze. 'Appelen uit de grond?' herhaalt de meneer. Hij kijkt naar papa, maar die tuurt naar het plafond. 'Ik heb alleen maar appelen uit de boom. Mag dat ook?'

'Nee!' Roza trekt haar strengste gezicht. 'Wij willen appelen uit de grond!'

De groenteman haalt zijn schouders op. 'Dan ben ik bang dat ik jullie niet kan helpen.'

'Hi hihihiiii!' Roza moet ineens heel erg lachen.

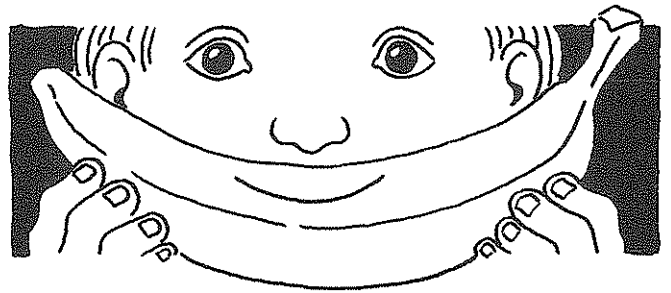
'Ik bedoel aardappelen!' roept ze. 'Die komen toch uit de grond!'

De groenteman slaat met zijn hand tegen zijn voorhoofd. 'Dom van me! Dom! Dom! Dom!' Hij legt een zak aardappelen op de toonbank neer. 'Anders nog iets, mevrouw?'

'Ja!' zegt Roza. 'En we willen nog oranje ballen!' De meneer moet nu ook lachen. 'Ha! Ik snap het!' roept hij. 'Je wilt sinaasappels! Jij houdt zeker veel van raadseltjes!' 'Nee hoor. Ik houd van toveren met woorden,' antwoordt Roza plechtig.

'Maar dat kan ik ook,' zegt de groenteman. 'Wil jij van mij een lekkere gele mond?'

Roza trekt een gek gezicht. 'Dat lijkt me erg vies!' 'Helemaal niet!' zegt de groenteman. En hij geeft haar een banaan.

- 1 Hoeveel 'tovertrucs' komen er in het verhaaltje voor? ...
- 2 Roza tovert met aardappelen op een andere manier dan met sinaasappels. Wat is het verschil tussen de twee 'tovertrucs'?

.....

.....

- 3 Waardoor kun je met banaan niet dezelfde truc uithalen als met aardappel?

.....

.....

- 4 Kun je met doperwt wel dezelfde truc doen als met aardappel?
- Leg uit waarom wel of waarom niet.

.....

.....

.....

.....

.....

- 5 Tover met 3 van de groentes of vruchten die hieronder staan.
- artisjokken, tuinbonen, spinazie, suikerperen, winterwortels, radijsjes, broccoli, aalbessen, zuurkool, aardbeien, bloemkool, doperwten, mandarijnen, kapucijners, sperziebonen*

1.

2.

3.

Lees het verhaal op bladzijde 12 nog een keer.

- 1 Waarom vraagt Roza aan haar vader wat ze bij de groenteman moeten kopen?
.....
.....
- 2 a. Turen is een bepaalde manier van kijken. Doe eens voor hoe je kijkt, als je tuurt.
Wat is het verschil met gewoon kijken?
.....
.....
b. Er zijn nog meer andere woorden voor kijken. Welke ken jij? Schrijf ze maar op.
.....
.....
- 3 Als Roza gezegd heeft dat ze appels uit de grond wil, kijkt de groenteman naar pappa.
Waarom?
- 4 De groenteman begreep Roza eerst echt niet. Hij deed niet alsof.
Onderstreep de zinnen in het verhaal waaruit je dat kunt opmaken.
- 5 'Nee, hoor. Ik houd van toveren met woorden,' antwoordt Roza plechtig.
Welk woord past het best bij plechtig?
Kleur het rondje voor dat woord.

- ☐ zenuwachtig
- ☐ heel mooi
- ☐ deftig
- ☐ grappig

- 6 De groenteman slaat met zijn hand tegen zijn hoofd. Hij wil daarmee zeggen:
'Natuurlijk, dat is dom van mij.' Met je hand tegen je hoofd slaan is lichaamstaal.
Er staan nog vier voorbeelden van lichaamstaal in de tekst. Geef ze een kleurtje.
- 7 Geef nog drie andere voorbeelden van lichaamstaal.
■
■
■

- 1 Zoek een woord dat bij beide woorden past en zet het ertussen.

Voorbeeld: brieven - *bus* - reis

goud -	- kom	eet -	- rek
koel -	- deur	hand -	- veters
broek -	- doek	regen -	- zak
pinda -	- boer	tuin -	- poot
slag -	- ijs	appel -	- schep

- 2 Bij elk volgend woord moet je één letter veranderen. Niet meer, maar ook niet minder. Probeer elke rij vol te maken.

Voorbeeld: kast - mast - mist - mest - test - tent - cent - vent - vest - best

boor - *boot* - *bout* -

maak -

hert -

knie -

slak -

- 3 Welk woord hoort niet in rijtje thuis, zet daar een streep door.

snel	vies	bot	slim	aardig
lenig	vuil	kapot	vrolijk	vriendelijk
vlug	smerig	verroest	verstandig	opgewekt
haastig	vreemd	versleten	knap	hartelijk

- 4 Met sommige woorden kun je heel veel andere woorden maken.

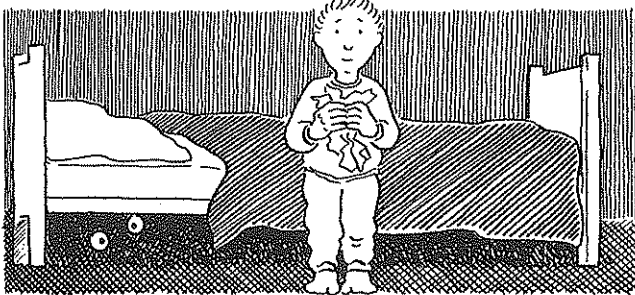
Bijvoorbeeld school:

schoolbel, schooldeur, schoolgebouw, schoolboek, schooljuf, basisschool.

Kies 4 woorden uit en maak daar zoveel mogelijk lange woorden mee.

water molen nacht boek winkel kast schrift bos

A 'Papa?' zegt Jeroen, als ze naar Sesamstraat zitten te kijken. 'Krijg ik ook een dier?' 'Wat?' vraagt papa. 'Een dier,' zegt Jeroen. 'Mag ik er ook eentje?' 'Nee,' zegt papa. Dat mag je niet. Maar je mag wel even kijken of het eten al klaar is.' Jeroen gaat naar de keuken. Als ze King Kong eerst maar eens zien. Dan vinden ze hem vast wel lief, denkt hij. Iedereen moet hem wel lief vinden. Zo zacht en knuffelig als hij is. Hij gaat niet meer vragen of het mag. Hij neemt King Kong gewoon mee naar huis.

B Maar ik weet het heel zeker! klinkt papa's stem op de gang. Jeroen doet zijn ogen open. Het is pikdonker. Alleen door de kier van de deur komt een beetje licht van de gang. Je hebt gedroomd, zegt mama tegen papa. Haar stem klinkt moe. Ik heb in elk geval niets gehoord. Denk je dat ik je voor niets wakker maak? zegt papa boos. Midden in de nacht? Er klonk geritsel, ik zweer het je. Achter elkaar door. Ik verzin het heus niet. Muizen misschien? vraagt mama. Ze geeuwt. Morgen zoeken we wel verder lieverd. Kom, laten we weer naar bed gaan. Jeroen ligt in zijn bed te bibberen. Omdat

hij het geritsel nu ook hoort. En hard, o zo hard! Tot bij het kruispunt moet het te horen zijn. Tot bij de tuinen, hij weet het zeker. Zo hard is King Kong onder zijn bed aan het ritselen. Daar is het weer! roept papa op de gang. In Jeroens kamer. Ik zei je toch... Dan rukt hij de kamerdeur open. Hij doet het licht aan. Midden in de kamer staat Jeroen in zijn pyjama. Hij heeft zijn ogen dicht. Hij staat een stripboek te verkreukelen. Jeroen, roept mama. Wat ben je aan het doen? Wat? vraagt Jeroen. Hij bibbert nog steeds. En hij hoeft helemaal niet te doen alsof. Hij is ontzettend bang. Als ze King Kong nu maar niet vinden. Niet midden in de nacht. Alsjeblieft niet. Dat zullen ze vast en zeker niet leuk vinden. Zo goed kent hij mama en papa wel. Pas als ze wakker zijn mogen ze kennismaken met King Kong. Alsjeblieft, als ze wakker zijn. Dat is beter. Je slaapwandelt, zegt mama geschrokken. Wakker worden, Jeroen! En tegen papa zegt ze: En al die dagen heeft hij telkens gras in zijn schooltas! Er is iets niet in de haak met die jongen. Hij is helemaal in de war. Je hebt ons wel aan het schrikken gemaakt, zegt papa. We dachten al dat we een inbreker in huis hadden. Nee, ik was het maar, zegt Jeroen. Hij klimt gauw weer in zijn bed. En in gedachten zegt hij nog: alsjeblieft, alsjeblieft, lieve King Kong, ga nu niet ritselen! Morgen weer. Wees lief. En King Kong kan gedachten lezen. Onder het bed blijft echt alles stil tot mama en papa weer in slaap zijn gevallen.

1 Lees het verhaal heel zacht voor jezelf. Probeer het wel mooi op toon te doen.

2 In dit verhaal zijn er drie mensen die telkens iets zeggen. Wie zijn dat?

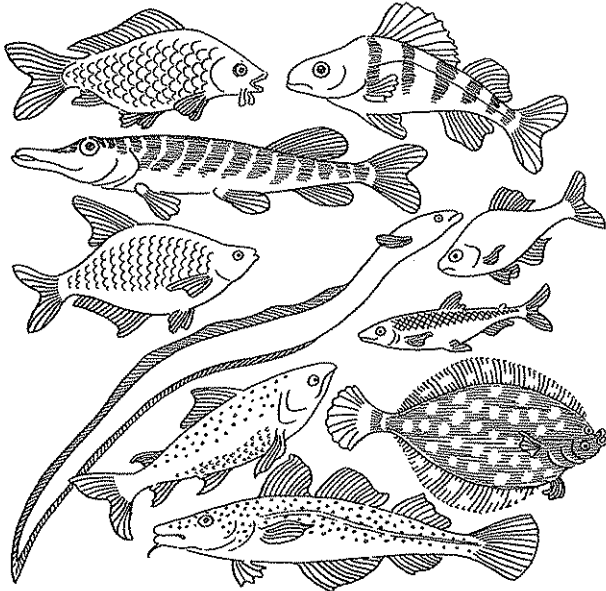
.....

3 In het eerste stuk van het verhaal, deel A, kun je zien wie iets zegt. Alles wat gezegd wordt staat tussen kleine komma's (aanhalingstekens).

Kijk zo: 'Papa?' zegt Jeroen, als ze ...

In het tweede stukje, deel B, staan die tekens er niet. Kijk eerst nog eens goed naar stukje A. Zet dan in stukje B alles wat gezegd wordt tussen aanhalingstekens.

- 1 In de tekst hiernaast worden 10 verschillende vissoorten genoemd. Zet onder elke vissoort een streep.

Ga jij wel eens vissen? Met een hengel en een schepnet? Of is je vader of moeder sportvisser? Er zijn in Nederland een heleboel sportvissers. De meeste vissers vissen in binnenwater: kanalen, sloten en rivieren. Binnenwater is zoet water. Er zijn ook sportvissers die in zee vissen. In zout water dus. Als je langs het strand loopt, kom je ze tegen. Je ziet hun hengel aan de vloedlijn in een standaard staan. In zoet water leven heel andere soorten vissen dan in zout water. In zoet water kun je snoek, voorn, paling en baars vangen. Andere soorten zoetwatervissen zijn: brasem en karper. Tegenwoordig komt de zalm ook weer voor in onze rivieren. In de zee leven ook allerlei soorten vissen. Bekende soorten zijn bijvoorbeeld: de kabeljauw, de haring en de schol. De paling leeft een deel van zijn leven in zee. Net als de zalm trouwens.

- 2 In de tekst heb je 10 vissoorten onderstreept. Die kun je in twee groepen verdelen. Welke groepen zijn dat? en

- 3 a. Hiernaast staat een tabel. De tabel heeft een hoofdtitel: **VISSEN**. Schrijf in de eerste rij (de rij die grijs gemaakt is) de namen van de twee groepen vissen. Let op: er staan al vissoorten ingevuld! Daaraan kun je zien welke groep bij deze kolom hoort.

VISSEN	
<i>snoek</i>	<i>haring</i>
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

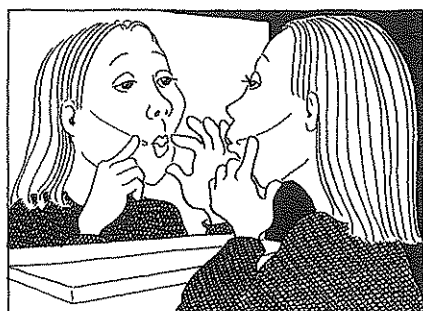
- b. Schrijf de 10 vissoorten nu in de goede kolom.

- 4 a. Sommige vissen staan in beide kolommen van de tabel. Zet daar een streep onder.
- b. Je zou ook een tabel kunnen maken met 3 kolommen. Wat zou er dan boven de drie kolommen moeten staan? Vul dat maar in.

VISSEN		
<i>snoek</i>	<i>paling</i>	<i>haring</i>

1 Welk woord past in de zin. Vul dat in.

Papa en mama hebben alle boodschappen op de keukentafel gelegd. Nu komen ze naar de gang waar Lot met een hoofd op de deurmat ligt. Ze 'Lotje, lieve schat,' zegt mama. 'Sta eens We hebben geen hond voor je Maar wel iets anders!' 'Ik wil anders!' schreeuwt Lot. 'Geen olifant en geen , en geen marmot, en geen kip een koe. En ook geen houtworm. wil gewoon een hond.' 'Juist,' zegt 'Dat is duidelijk. Maar je weet goed dat papa en ik geen willen. Dus, hou nou maar eens met dat gezeur, iedere zaterdag. Laat er even langs. Dan kun je wat we dan wel voor je meegebracht.' Lot staat op zodat papa naar kan. Hij loopt naar de auto. de voordeur wacht Lot tot hij terugkomt. '..... vindt het vast leuk!' roept papa zijn schouder. Hij haalt iets uit kofferbak. Het is een kom met goudvis erin. Het ergste wat er ! Lot rent naar haar kamer. Ze doet deur op slot, en gaat languit bed liggen. Ze kijkt naar het en is heel stil. Zo stil je alleen maar kunt zijn wanneer echt boos bent. Of heel verdrietig. goudvis! denkt ze. Dat is toch het ergste wat er bestaat! Hoe je daar nu mee door het rennen? Lekker stoeien. Knuffelen. Hij kan eens bij je in bed slapen! wordt op haar deur geklopt. 'Lot!' Het papa. Lot pakt haar kussen en duwt tegen haar oren. 'Lot? Kom je eten? maar gauw. We eten gehaktballetjes!' Lot voelt haar

maag knort. Mmm, gehaktballetjes! dan denkt ze weer aan haar , en roept: 'Ik lust geen gehaktballen! ze zelf maar op!' De deurknop een paar keer op en neer. wordt het weer stil. 'Ik ga eten,' denkt Lot. 'Nooit meer! Ik hier liggen totdat ik een skelet' Lekker puh! Net goed!

Het duurt wel erg lang voordat Lot een skelet is. Haar maag gaat steeds harder knorren. En het lijkt wel of de geur van gehaktballetjes de trap op sluipt en onder haar deur door naar binnen kruipt. Lot loopt naar de wastafel en kijkt in de spiegel. Ze zuigt haar wangen naar binnen. / Papa en mama zullen wel erg huilen als ze haar hier vinden. Uitgehongerd!

2 In het laatste deel van het verhaal is één zin helemaal weggelaten. Op die plek staat een schuine streep: /. Kun jij bedenken wat hier hoort te staan? Schrijf die zin op.

.....

- 1 In het volgende verhaaltje staan de zinnen door elkaar. In welke volgorde horen ze? Zet de goede nummers ervoor. Er zijn er al een paar ingevuld. (Probeer het eerst met potlood.)

- ... Je hebt nog de hele dag de tijd om te kijken.
 4 Babet duwt haar voor het raam weg.
 ... 'Rustig aan, meisje.'
 1 Babet komt in haar pyjama de trap afgestommeld.
 ... Misschien mag je wel helpen sjouwen.'
 ... Vlug trekt ze haar jas aan. 'Dag Babet.'
 3 'De nieuwe burens zijn vanmorgen gekomen,' zegt ze.
 15 En ze geeft Babet een dikke zoen.
 ... Mama staat voor het raam.
 ... 'Oei,' zegt mama. 'Hoe kan ik dat nou vergeten.'
 ... 'Help jij ook mee, mam?'
 10 'Ik moet vandaag werken.'
 ... 'Kus!' roept Babet streng.
 ... Ze kijkt op haar horloge. 'O nee, ik ben al laat.'
 ... 'Nee, dat kan echt niet,' lacht mama.

- 2 In welke volgorde horen deze stukjes van het verhaal? Geef ze het juiste nummer.

... Als Babet klaar is, gaat ze naar buiten.
 'Op de stoep voor het huis blijven!' roept papa haar nog achterna.

... Babet loopt de trap op, naar papa's slaapkamer. Vlak bij papa's oor tettert ze: 'Slaap je nog?' 'Nu niet meer,' bromt papa.

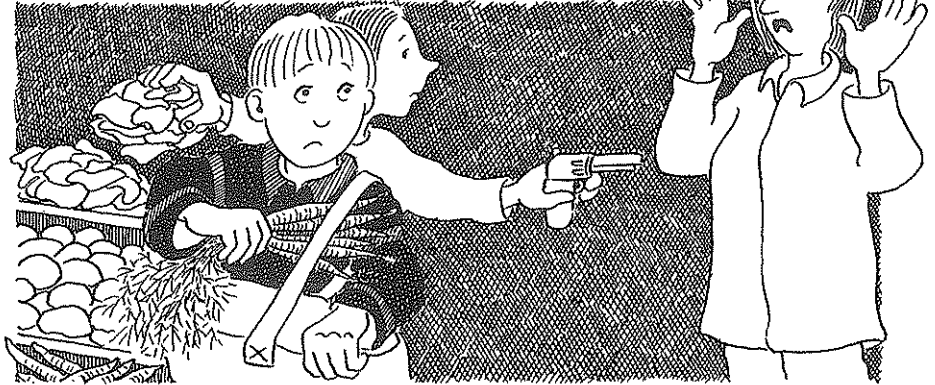
... 'Pap?' roept Babet onder aan de trap. 'Pap, wat doe je?' Het blijft stil. 'Slaap je nog?' 'Hmmm, hmmm,' klinkt het van boven.

... 'Ik wil kijken,' jengelt Babet. Dan stapt papa zuchtend uit bed, om haar te helpen met wassen en aankleden.

... 'De nieuwe burens zijn er,' zegt Babet. 'Mag ik naar buiten?' 'Zo vroeg? Je hebt nog wel vakantie.'

Groenteroof met waterpistool bij Super de Super

Woensdagmiddag is in de Super de Super een diefstal gepleegd. Enkele kinderen stopten op de groente-afdeling een tas vol met wortelen, sla, bloemkool en aardappelen.

Ze bedreigden de verkoopster met een waterpistool en renden zonder te betalen met hun tas de winkel uit. De verkoopster heeft een signalement doorgegeven aan de politie.

De hele buurt is intussen uitgekamd, maar de kinderen zijn nog niet gevonden. Waar de kinderen de groenten voor willen gebruiken, is nog volstrekt onduidelijk. Het signalement luidt: een

jongen van ongeveer 8 jaar, blond haar, een bol rond gezicht en waarschijnlijk blauwe ogen. Hij droeg een zwart jack met grijze strepen van het merk Tell. Van het meisje is alleen bekend dat ze Cindy heet.

- 1 Bedenk zelf een zo goed mogelijk signalement van het meisje Cindy en schrijf dit op.

.....

.....

.....

- 2 Doe of je Cindy bent en schrijf op wat er gebeurt.

- Waarom pik je groenten?
- Hoe doe je dat?
- Wat doe je ermee?
- Hoe loopt het af?

.....

.....

.....

.....

.....

- 3 Speel met een groepje kinderen een opsporingsspel.*

Om de beurt geeft een kind een signalement van iemand uit de groep.

Zodra een van de anderen weet wie bedoeld wordt, mag hij of zij het raden.

Als het goed is, krijgt hij/zij de beurt. Is het fout dan mag hij/zij niet meer meedelen en gaat de verteller weer verder met het signalement.

Kea zit te tekenen. Ze heeft een doos met kleurpotloden naast zich en kiest telkens een nieuwe kleur. Karel komt naast haar staan. ... Haar potlood schiet uit en er komt een lelijke kras op het papier.

'Kijk uit, gek,' zegt Kea. 'je hebt mijn hele tekening bedorven. ... 'Ze geeft hem een stomp tegen zijn arm.

A . Er komt nog een kras op Kea's tekening. 'Hou op, ik zeg het tegen Martha, hoor!' Kea springt van haar stoel en duwt Karel tegen de grond.

'Ik mag heus wel tekenen,' roept Karel en hij grijpt Kea met twee handen beet. Samen rollen ze over de grond. Dan springt Kea op en rent weg. Karel rent er achteraan. ... 'Kunnen jullie nou nooit eens rustig samen spelen?'

'Karel begon, hij heeft mijn tekening voor oma verpest.' 'Dan maak je een nieuwe, zeur toch niet zo,' zegt Martha.

'Dat vind ik gemeen,' gilt Kea.

Ze rent achter Karel aan en geeft hem een schop. Karel begint te huilen en gaat naar Martha in de keuken. 'Kea schopt mij,' snikt hij. 'Kom maar hier,' zegt Martha. 'Laat Kea nou, ga jij maar lekker alleen spelen.'

'Ik wil ook tekenen,' zegt Karel, 'maar Kea duwt me weg.' 'Kea, laat Karel ook tekenen. Hoor je wat ik zeg?' roept Martha naar de kamer.

Kea bromt wat. ... Ze pakt het schetsboek en de kleurpotloden en loopt naar de deur.

- 1 Hiernaast staat een verhaaltje. Onder het verhaaltje staan zes zinnen. Vijf van die zinnen horen op een van de open plaatsen in het verhaaltje. Eén zin hoort helemaal niet in het verhaal. Lees het verhaaltje en zet de letters van de zinnen op de goede plaats. Zin A heeft al een plaatsje gekregen. Kijk maar!

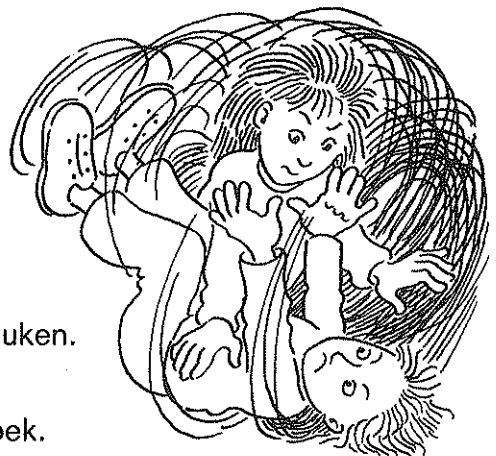
- 2 Wat is een goede titel voor het verhaaltje hiernaast?

- 3 Vind jij dat Martha gelijk heeft? Schrijf ook op waarom je vindt dat ze wel of niet gelijk heeft!

- 4 Wat zou jij gedaan hebben als je Kea was?

- 5 Wie was de schuldige? Kea of Karel?

- A 'Au,' zegt Karel en geeft meteen een stomp terug.
- B 'Nou krijg ik weer de schuld.'
- C 'Natuurlijk wil ik je helpen,' zei hij.
- D 'Hou eens op met dat lawaai,' roept Martha vanuit de keuken.
- E En hij was nog wel voor oma.
- F 'Ik wil ook tekenen,' zegt hij en trekt aan Kea's schetsboek.

- 1 Hieronder staan een aantal losse woorden. Maak van deze woorden een zin.
Je mag daarbij ook de woordjes *de*, *het* of *een* gebruiken.
Sommige woorden moet je veranderen als je een zin maakt.

Voorbeeld: *naar ik huis gaan:* ■ *Ik ga naar huis.*

thuis ik gaan eten: ■

boterhammen wel vijf ik lusten: ■

hele morgen ik hebben gelezen: ■

naar ik Franse camping gaan: ■

ik vorig ook jaar daar zijn geweest: ■

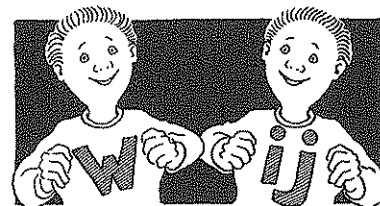
- 2 Zet een streep onder de woorden die je moest veranderen om een zin te kunnen maken.

- 3 Hiernaast staan twee zinnen: ■ *Ik ga naar huis* ■ *Wij gaan naar huis.*

Wat is het verschil tussen deze zinnen?

.....
.....

- 4 Als je *ik* verandert in *wij*,
verander je de zin van **enkelvoud**
(ik is maar een enkele persoon)
naar **meervoud** (wij zijn meer personen).

Maak nu van alle zinnen die je bij opdracht 1 geschreven hebt een meervoud zin.

■ *Wij gaan thuis eten.*

■

■

■

■

- 5 Behalve het woord *ik*, verandert er in elke zin nog een woord. Zet daar een streep onder.

- 6 In elke zin staat nu een woord met een streep eronder.

We noemen dat woord in deze taak het 'verander-woord'.

Kun jij in de volgende zinnen ook de verander-woorden vinden?

Zet er een streep onder.

■ De auto staat voor de deur.

■ Moeder doet de bagage in de auto.

■ Vader schenkt de limonade in voor onderweg.

■ Wij gaan alvast achterin de auto zitten.

■ De burens zwaaien ons uit.

- 1 Lees het verhaal snel en goed. Maar let op. Soms mis je één of twee woorden.
Op de plaats waar nog een woord hoort te staan, zet je een streepje.
Kijk zo: *Arthur snuffelt / zijn slurf hoog in de lucht.*

Arthur snuffelt /¹ zijn slurf hoog in de lucht.

Het is stil in het bos, maar toch zijn er mensen in de buurt.

Arthur ze duidelijk. Arthur aarzelt.

Waar mensen zijn, ook mensenvoer voor Bas.

Maar je hebt aardige mensen en mensen. Wat moet hij doen?

Hij snuffelt nog een keer. Dan gaat hij bijna zonder lawaai.

Bas tuurt tussen de takken van door.

Hij ziet een rood. Hij ruikt pannenkoeken.

Ze komen een open plek. Ze zien een wit huis.

Er is een tuin omheen. In de tuin zitten een man en een vrouw. Ze eten.

Arthur loopt tot aan het. De man en de vrouw merken niets.

Arthur geeft het hek met zijn voorpoot.

Kraak! zegt het hek. De planken vliegen door de lucht.

De man en de vrouw springen overeind. De man rent het hek.

Hij gaat flink voor Arthur staan. 'Zeg jongeman,' roept naar Bas.

'Het is hier voor olifanten hoor. Ik heb net gras gezaaid.'

'Ik kan er niks aan doen,' zegt Bas. Arthur doet de tuin in.

De man springt voor hem. 'Geen stap verder,' zegt hij streng.

'Geen stap.' Arthur pakt hem in zijn kraag en zet zachtjes opzij.

Hij loopt de tuin in. De man rent achter hem aan.

Weer spring hij voor slurf.

'Als je nog een stap verder gaat dan, dan ...' schreeuwt hij.

Nu wordt Arthur ongeduldig. Hij pakt de man bij zijn middel en slingert hem weg.

De arme man door de lucht.

Hij komt terecht in de kroon van een appelboom.

'Arthur!' roept. Hij trekt Arthur hard aan zijn oor. 'Laat dat!

Je mag geen meneren door de lucht gooien. Daar kunnen ze van doodgaan.'

- 2 Welke woorden horen bij de streepjes te staan?
Geef elk streepje een nummer en schrijf de woorden op.

.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

Van twee woorden kan je soms samen één woord maken.

Voorbeeld:

- Van *scheren* en *mes* maak je samen *scheermes*. Dat is een mes waarmee je kunt scheren.
- Van *voet* en *bal* kun je *voetbal* maken. Dat is een bal waarmee je kunt voetballen.

Pardon... dat kan natuurlijk niet. Dat is fout. Kijk maar, in de tabel staat onder FOUT een kruisje.

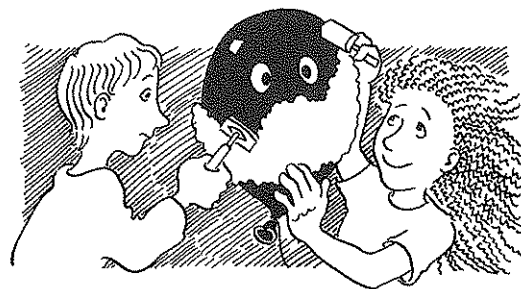
- 1 Maak van een woord uit de eerste rij en een woord uit de tweede rij samen een nieuw woord. Doe het eerst met potlood.

Als je alle woorden hebt, schrijf ze dan over met pen. Maak dan de tabel verder af.

TWEE WOORDEN	SAMEN	DAT IS ...	GOED	FOUT
✓ scheren borstel	scheermes	een mes om te scheren	x	
voet jas	voetbal	een bal om te voetballen		x
tand pan				
winter pijn				
hoofd bal				
wassen potlood				
koek pad				
kleuren fles				
filmen machine				
tuin mes				
bier camera				

- 2 Heb je bij elke zin ingevuld of hij goed of fout is?

Zet nu een ✓-tje voor de woorden in de eerste kolom waarvoor je **WIJ** kunt zetten. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: *Wij scheren*.

- 3 Kijk nu eens naar de woorden waar je een ✓-tje bij gezet hebt en naar het zinnetje dat erbij staat. Valt je nu iets op? (Waar staat een ✓-tje en waar staat het kruisje voor goed of fout?)

.....

.....

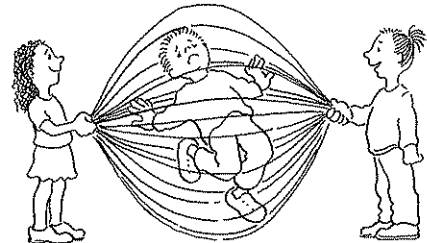
- 4 Kun jij er zelf nog een paar verzinnen? Zet er goede en fouten zinnen bij.

TWEE WOORDEN	SAMEN	DAT IS ...	GOED	FOUT
.....				
.....				
.....				
.....				

In het voorjaar en de zomer kun je buiten allerlei spelletjes doen:
knikkeren, hinkelen, verstoppertje, touwtje springen, voetballen, skaten enzovoort.

1 Welk buitenspelletje vind jij het leukst?

2 Welke spelletjes vinden de andere kinderen het leukst?
Vinden jongens dezelfde spelletjes leuk als meisjes?
Dat weet je niet echt. Je kunt er alleen naar raden.
Je kunt er wel achter komen. Hoe?
Door het aan de kinderen in jouw groep te vragen.
Je kunt een enquête (spreek uit: ankette) houden. ☺

- WAT MOET JE DOEN. ■ Maak een kopie van bladzijde 25 in het antwoordenboek.
Daar staat een tabel. Een stukje van die tabel staat hieronder.
- Je gaat om de beurt naar alle kinderen in je groep. Je zegt dat je wilt weten welke buitenspelletjes de kinderen het leukst vinden.
 - Vraag dan welk spelletje dit kind het leukst vindt.
 - Schrijf dit spelletje op de lijst.
 - Achter het spelletje zet je in de goede kolom een kruisje.
 - Als het spelletje al op de lijst staat hoeft je alleen een kruisje te zetten.
 - Als je alle kinderen gehad hebt, tel dan de kruisjes in elk vakje.

Hiernaast staat een voorbeeld van een stukje ingevulde tabel.

HET LEUKSTE SPELLETJE IS ...		
SPELLETJES:	JONGENS	MEISJES
knikkeren	xxx	xxxx
voetballen	xxxxx	xx
touwtje springen	xx	xxxxx

3 Kijk naar de tabel die je zelf hebt ingevuld.

a. Welke spelletjes vonden de meeste kinderen het leukst?

.....

b. Welk spelletje vonden de jongens het leukst?

c. Welk spelletje vonden de meisjes het leukst?

d. Welke spelletjes vonden alle kinderen het minst leuk? (Let op, denk eerst na!)

.....

4 Vertel aan de kinderen van je groep welk spelletje het meest gekozen werd.
Vertel ook of meisjes andere spelletjes leuk vonden dan jongens.

'Mag 't? We willen het echt heel graag. Het hoeft geen grote te zijn. Ach, pap, mag het? Hij kan ook het huis bewaken. En hij kan met ons spelen! We halen 'm dan uit het asiel. Daar zijn allemaal eenzame hondjes. Daar zijn ze ook niet zo duur. En wij hebben geld gespaard. We kunnen 'm misschien zelf wel betalen. Ja we weten wel dat als ie ziek is, dat het ook veel kost ...'

'En ... weten jullie dat honden moeten eten. Wel drie keer per dag! En wat dacht je van het uitlaten. Ook wel drie keer per dag. Doen jullie dat ook nog als je die hond drie maanden hebt? Jonge honden maken veel rommel. Ze vernielen van alles. En ze kunnen ziek worden ... Maar het is waar, ze zijn soms natuurlijk ook heel leuk en lief. En uitlaten kun je trimmend doen. Dat is heel gezond. Ik zal er over nadenken!'

De kinderen noemen van alles op dat goed en leuk is.

Ze willen hun vader overhalen een hond te kopen. Ze noemen bijna alleen maar voordelen.

Vader noemt vooral nadelen, maar hij ziet ook voordelen.

1 Schrijf in de tabel hieronder kort alle genoemde voor- en nadelen op.

VOORDELEN	NADELEN
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Patrick gaat verhuizen. Hij moet al z'n speelgoed opruimen. Twee dozen, dat leek moeder wel genoeg. Op z'n bed liggen al z'n knuffels. Onder de tafel staat de grote Tonka hijskraanauto. Die is bijna zo sterk als een echte! Verder liggen daar in het hoekje van de kamer nog zijn boeken. Waar moet hij die nu weer laten. En de politie-auto met sirene? En niet te vergeten: zijn Lego, de ziekenauto, de zandhapper. En daar ligt ook nog z'n kleurdoos. Daar moet hij ook voorzichtig mee zijn. Immers, anders blijf je aan de gang met punten slijpen. 'Mijn Playmobil, daar mag ik ook wel voorzichtig mee zijn,' zegt hij zachtjes. Patrick besluit in de ene doos alles te doen wat wel tegen een stootje kan en in de andere doos alles waarmee je voorzichtig moet zijn.

2 Wat gaat in de ene, wat gaat in de andere doos? Schrijf het er maar op!

DOOS MET 'STERKE' SPULLETJES
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DOOS WAARMEE JE VOORZICHTIG MOET DOEN
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- 1 Weet jij wat dit is? Het is een dier. Het kan klein en groot zijn. Het kan bijna alle kleuren van de regenboog hebben. Maar sommige zijn gewoon wit of zwart. Het beest heeft oren: soms zijn ze groot, soms klein. Soms staan ze recht overeind en soms hangen ze slap. Ze hebben een staart, maar bij sommige is die er afgehakt. Of met een deftig woord: de staart is gecoupeerd. Ra, ra ... welk dier is dat?

- 2** Dit raadsel is heel makkelijk. Of ... misschien toch niet?
In het raadsel staan allerlei eigenschappen. Heel veel van die eigenschappen passen bij veel dieren. Eén eigenschap maakt dat je zeker weet dat het geen paard of poes is, maar een hond. Welke is dat? Kleur die eigenschap.

- 3** ZELF DIERENRAADSELS MAKEN
Maak raadsels. Net zo als hierboven maar dan van twee andere dieren.
Je mag kiezen uit:

giraffe, olifant, zebra, neushoorn, leeuw, tijger, krokodil, chimpansee, gorilla

Let op: je raadsel moet zo geschreven zijn dat, als je echt goed luistert, je het kunt begrijpen welk dier het is. Maar het moet niet te gemakkelijk zijn.

Kun je van tevoren bedenken bij welke dieren het raadsel heel moeilijk te maken is?

RAADSEL 1

RAADSEL 2

This image shows a blank sheet of white paper designed for handwriting practice. It features two vertical columns of horizontal dashed lines. The left column contains ten rows of dashed lines, and the right column also contains ten rows of dashed lines. There are no margins or other markings on the page.

- 4 Organiseer een raadspel met je groep. 🗯️
Lees je raadsel voor aan kinderen uit je groep. Je kunt dan zien of je raadsel klopt.
Is het dier gemakkelijk te raden? Probeer dan je raadsel moeilijker te maken. Raden ze
het helemaal niet, maak het dan iets gemakkelijker. Probeer het daarna nog een keer.

1 Welk woord past in de zin. Vul dat in.

Als Pietje thuiskomt, gaat hij direct naar medicijnkastje. Hij pakt het doosje met aspirine. zitten er maar een paar in.

'..... ik niet vergeten straks een nieuw doosje de drogist te halen,' zegt hij. 'Ik dat mee op reis. Je weet maar Nou, die kies gaat steeds meer opspelen.' hij de aspirine heeft ingenomen, gaat hij de spiegel staan. Met zijn mond wijd Maar hij kan de kies niet goed Dan pakt hij zijn zaklantaarn en schijnt in zijn mond. 'Duizend postzegels op een !' zegt hij. 'Wat een groot gat. Dat het niet eerder heb gemerkt.' Hij krijgt weer een pijscheut.

'Ik ga vlug de bellen,' besluit hij. 'Maar eerst moet het open.' Even later zit hij achter het om de eerste klanten te helpen. Gelukkig de pijn een beetje. Het wordt steeds De een brengt een pakje. De ander geld opnemen. En weer een ander koopt Zo gaat dat de hele morgen door. het een uur of twaalf is, voelt helemaal geen pijn meer. Hij sluit het loket. half vier hoeft het pas weer open.

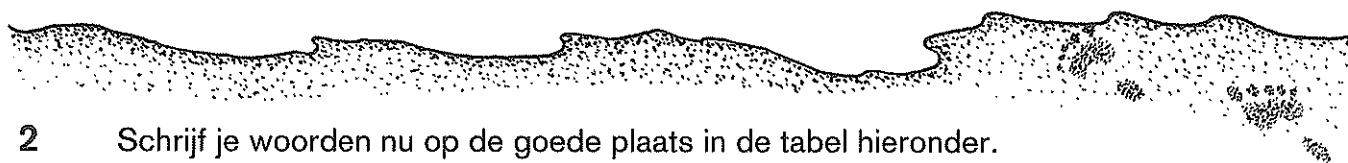
'..... , hè,' zegt Pietje met een zucht. 'Wat drukt! Maar morgen ben ik vrij. En ik wel naar de tandarts gaan? Ik niets meer.' Hij denkt even na. 'Als op reis ben en ik krijg kiespijn, dan?' zegt hij. 'Dat is ook geen Nou, vooruit dan maar. Even door de appel heen bijten, postbode. Even flink zijn.' pakt de telefoon en toetst het nummer de tandarts in. 'U spreekt met Pietje , dokter. Kan ik straks even bij u ? Ik heb een groot gat in een Vanmorgen kreeg ik opeens veel pijn. Ik een aspirine ingenomen.' 'Het spijt me, Pietje, ik zit vanmiddag vol.' 'Eh ... hoe bedoelt u? Vol met wat?' '..... patiënten natuurlijk,' antwoordt Zilverboor lachend. 'Kom morgen om half twee.' 'Dan kan ik niet,' 'Hoezo niet?' 'Dan ben ik op reis Frankrijk. Kunt u me vandaag niet even ?' 'Nu, vooruit dan maar. Omdat ik je aardige kerel vind. Kom vanavond om zeven' 'Ik zal er zijn, dokter. Alvast bedankt u me wilt helpen.' 'Gelukkig, dat is nog geregeld,' zegt Pietje, als hij de heeft neergelegd. 'Weet je wat ik doe? neem nu weer een aspirine in. Dan ik vanmiddag geen pijn. Vanavond zal ik koffer wel inpakken. Dat is gauw genoeg'

- 1 Bedenk eens heel veel woorden die met het strand te maken hebben en schrijf ze hiernaast op!

Er staan er al een paar.

*vloed, eb, zee, zand, zandkasteel,
mensen in zwemkleding, kwallen,.....*

- 2 Schrijf je woorden nu op de goede plaats in de tabel hieronder.

DIEREN	DINGEN	GEEN DIEREN, GEEN DINGEN
.....		<i>eb</i>
.....		<i>vloed</i>
.....		<i>zand</i>
.....		
.....		
.....		
.....		

- 3 Bedenk één zin met drie woorden uit de tabel, van elke groep één.

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

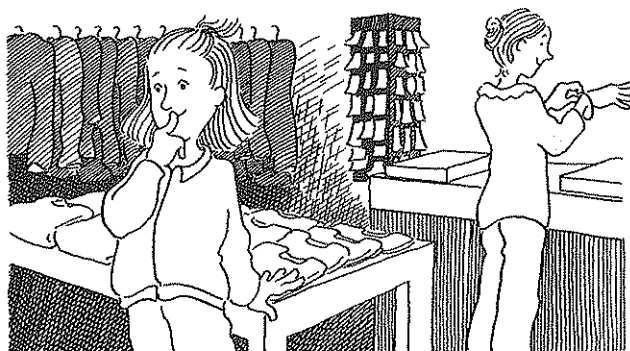
- 4 Je kunt van je woorden natuurlijk ook andere groepjes maken.
Je kunt daarbij denken aan: planten, groot, klein, mooi, lelijk enzovoort, (maar die mag je nu niet meer gebruiken).
Bedenk twee nieuwe titels en schrijf de woorden dan in de tabel hiernaast.
Let op: niet alle woorden die je bij opdracht 1 hebt opgeschreven hoeven in de tabel te passen.

- 5 Maak weer een zin waarin je van elke groep één woord gebruikt.

- 1 Wat hoort op de open plaats? Zoek bij de woorden en zinnen naast de tekst. Schrijf de nummers op de juiste plaats.

Verdwaald

.6. moet een heleboel ... doen.
 Ze heeft kousen nodig en zeep. Ze wil ook naar nieuwe handdoeken kijken. En naar een verjaars-cadeautje voor een vriendin.
 Met Mirjam gaat ze ... in de stad.
 Daar kun je haast alles kopen: eten en drinken, kleren, meubelen, speelgoed ...
 Mirjam vindt het speelgoed het mooist.
 En moeder ...
 Moeder is dol op armbanden, ringen en kettingen. ...
 Moeder staat bij de toonbank. Ze kijkt naar de armbanden. ...
 Ze vindt de één nog mooier dan de ander.
 Maar de mooiste past ze aan. ...
 Aan die vriendin denkt ze niet meer! ...
 Ze draait zich om en gaat autootjes zoeken. ... Ze zijn er net nog geweest. ...
 Het kan haar ook niet schelen. Er is zoveel te zien. Mirjam vergeet de tijd. En moeder! ... Heet jij Mirjam? vraagt een mevrouw. ...

- 1 opeens trekt iemand aan haar arm.
- 2 en Mirjam op autootjes.
- 3 moeder vergeet haast dat ze een cadeautje voor een vriendin moet kopen.
- 4 boodschappen
- 5 ben jij je moeder kwijt?
- 6 moeder
- 7 toch kan Mirjam hem niet meer vinden.
- 8 naar het warenhuis
- 9 ze pakt ze allemaal op.
- 10 de sieraden.
- 11 waar is de speelgoedafdeling?
- 12 Mirjam krijgt er genoeg van.
- 13 en noem maar op.

- 2 In de losse woorden en zinnen hierboven staan geen hoofdletters. Soms hoort dat wel. Maak op die plaatsen van de kleine letter een hoofdletter.
- 3 Hieronder staat een tabel. Je ziet dat er in de bovenste rij in één vakje nog niets staat. Wat moet daar staan, denk je? Je kunt het antwoord in het verhaaltje vinden. Vul dat in.

ETEN EN DRINKEN	KLEREN	MEUBELN	SPEELGOED	
<i>banaan</i>				
<i>melk</i>				
.....				
.....				

- 4 Vul nu de tabel in met voorbeelden van eten en drinken, kleren enzovoort.

Verdwaald

Lees het verhaaltje van taak 30 nog eens.

Mirjam is haar moeder kwijtgeraakt. Wat nu?

- Wat zal er allemaal gebeuren?
- Wat doet Mirjam?
- Waarom doet ze dat?
- Wat gebeurt er dan?
- Wat zegt of vraagt ze?
- En aan wie vraagt ze dat?
- Hoe ziet hij of zij eruit?
- Hoe voelt Mirjam zich?
- Hoe gaat het intussen met haar moeder?
- Heeft die al ontdekt dat Mirjam er niet meer is?
- Als ze dat ontdekt wat doet ze dan?
- Wie bemoeien zich er allemaal mee?
- Hoe loopt het af?

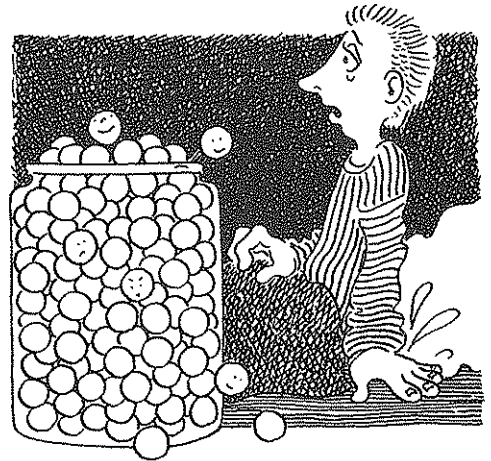
Bedenk een verhaaltje. Doe net alsof je Mirjam bent.

Je mag ook samen met een vriendje of vriendinnetje een verhaaltje bedenken.

Als je een leuk verhaaltje hebt bedacht, schrijf het dan op.

Erwten kun je eten. Je kunt er ook iemand mee plagen.
 Vul een potje met droge erwten, helemaal propvol.
 Doe er dan zoveel mogelijk water bij en verstop hem in de
 buurt van iemand die ligt te slapen. De erwten zuigen water
 op, ze worden dus groter en verdringen elkaar.
 Na $\pm$ 2 uur: Tik! Daar rolt de eerste erwt over de rand.
 Van nu af tikt het om de paar minuten.
 Vaak en hard genoeg om iemand uit zijn slaap te houden.

1 Kies uit opdracht A of B.

A. EEN BEETJE STIEKEM, MAAR WEL LEUK

Leg het 'kunstje' uit aan klasgenoot.

Vraag of hij of zij je wil helpen met het uitvoeren van de erwtenpotjestruc:

- zorg voor een klein glazen potje
- zorg voor een oud etensbord
- vul het potje tot aan de rand met erwten
- doe er zoveel mogelijk water bij ('s morgens op school voordat de klas heel stil gaat werken)
- zet het potje in een hoekje van het lokaal op het bord (op het bord tikken de erwten lekker hard!).

Moet je juf of meester het van te voren weten? Dat hangt ervan af. Als hij of zij wel van een grapje houdt, zeg je van te voren niets. Misschien is de truc dan nog leuker!

B. GOOCHELACHTIG

Vraag aan je meester of juf of je de klas een proef mag laten zien.

Je zegt tegen de kinderen alleen maar:

- *kijk goed wat ik ga doen.*

Als een soort goochelaar doe je dan eerst (met sierlijke gebaren!) de erwten in de pot. Dan doe je er (met goochelachtige gebaren) het water bij. Je zet de pot op het bord en vraagt: wie weet wat er gaat gebeuren?

Je verradt niets.

Zeg alleen (een beetje raadselachtig!):

- *het zal even duren, maar we zullen het zien.*

Je gaat dan gewoon naar je plaats. De voorstelling is afgelopen.

Vraag de kinderen later wie kan uitleggen hoe het komt dat de erwten uit de pot rollen.

2 Vertel hoe het is gegaan.

Bij wie heb je de truc uitgeprobeerd?

Wanneer?

Wie heeft je erbij geholpen?

Hoe ging het?

Hoe reageerden de anderen?

Maak er een leuk kort verslagje van.

Dit verhaaltje gaat weer over Giechelbig. Dit bijzondere varken heeft inktblauwe haren en een gifgroen staartje. Hij logeert bij Bas. Ze hebben samen heel veel lol.

- 1 In het volgende verhaaltje staan de zinnen door elkaar. In welke volgorde horen ze? Zet de goede nummers ervoor. Er zijn er al een paar ingevuld.
(Probeer het eerst met potlood)

... Daarop giechelde hij hard en liet zijn gifgroene krulstaartje draaien.
6 Alle kinderen klaptten blij in hun handen.
... Eerst zag ze Bas en zei: 'Het is toch werkelijk om te huilen. Je komt een kwartier te laat.'
4 'Iemand om te lachen,' zei Giechelbig, 'dat maakt het weer goed.'
1 Juffrouw Hops was behoorlijk verbaasd, toen Bas en Giechelbig het lokaal binnenkwamen.
... Daarop kreeg ze Giechelbig in de gaten en vroeg: 'Wie is dat?'
... 'Lang niet zo saai als nu,' zei Giechelbig.
... Hij raakte haar heel zachtjes met zijn staartje aan en de verbazing verdween van haar gezicht.
12 Juffrouw Hops schudde haar hoofd. 'Stel je voor dat we allemaal in de klas gingen rondlopen!'
... 'O, dankuwel,' zei Giechelbig beleefd, 'maar ik ben nog helemaal niet moe.'
... 'Ik kan nog best een beetje rondlopen!'
... 'Ga zitten!' zei ze. 'Naast Bas is nog een plaats vrij.'
... 'Wat zou je daar van vinden?'
7 Giechelbig marcheerde naar voren en ging met zijn rug naar juffrouw Hops toe staan.

- 2 In welke volgorde horen deze stukjes van het verhaal? Geef ze het juiste nummer.

... 'Still!', zei juffrouw Hops.
'Waarom?' vroeg Giechelbig.

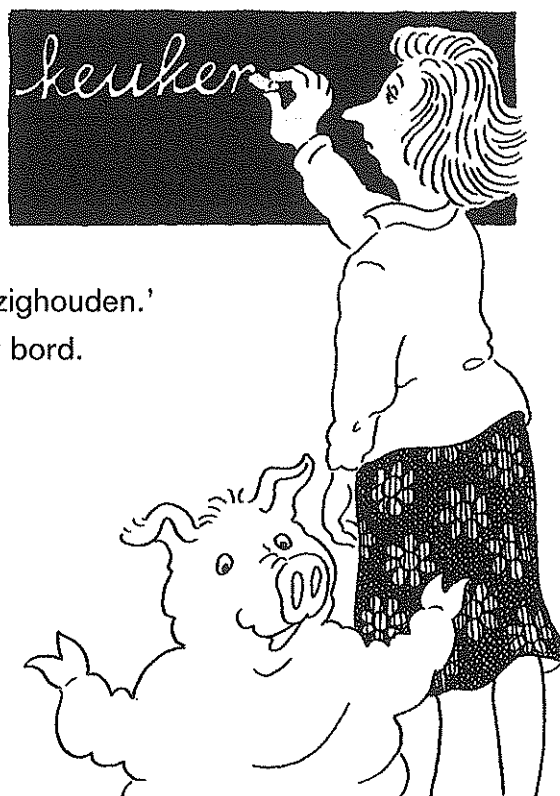
... 'Leerlingen moeten stil zijn.
Zo heeft ieder van ons zijn plichten.'

... 'En nu gaan we ons met samengestelde woorden bezighouden.'
Ze stond op en schreef het woord *keukenkast* op het bord.

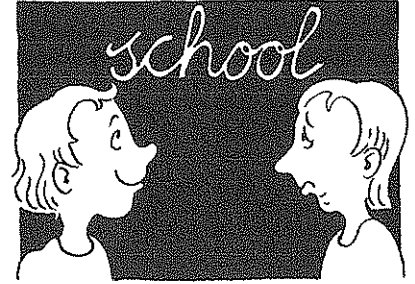
... 'Ik lees graag heel spannende verhalen.
Maar nog liever lees ik moppen.'

... 'Jij praat toch ook.'
'Leraren moeten praten,' legde juffrouw Hops uit.

1 'We hebben nu schrijven,' zei juffrouw Hops.
'Waarom niet lezen?' vroeg Giechelbig.

- 1 Waar denk je aan bij het woord *school*? Wat voel je dan?
Gewoon; je voelt niks bijzonders?
Of ben jij blij? Of is het zo dat je bijna in tranen uitbarst?

- 2 Hieronder staan woorden.
Waar denk je aan als je deze woorden leest? Hoe voel jij je?
Schrijf de woorden in de rij waar jij vindt dat ze het best bijhoren.

school	verdwalen	zwembad	zondag	schommelen
heimwee	eten	regenboog	zakgeld	wegenwacht
vakantie	dierentuin	bliksem	afwassen	brandweer
koorts	zeehond	televisie	strijken	tulp

GEWOON ik voel niks bijzonders	VROLIJK ik denk aan iets leuks, grappigs	DROEVIG ik denk aan iets droevigs
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

- 3 Bedenk een verhaaltje. De titel is: HET WERD TOCH NOG EEN LEUKE DAG ...
Schrijf het verhaaltje hieronder op.
Gebruik zoveel mogelijk woorden uit de tabel hierboven.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 4 Wat vinden anderen van je verhaal?☺
Vertel je verhaaltje aan een groepje kinderen of lees het voor.
Vraag of ze het een droevig of een vrolijk verhaaltje vinden.
Vraag ze ook om te vertellen waarom ze het droevig of vrolijk vinden.

Hieronder staat een heel kort verhaaltje. Maar er staan open plaatsen in.
Op die plaatsen hoort nog wat te staan. Wat?

- 1 Onder het verhaaltje staan 5 ideeën. Elk idee hoort bij een open plaats in het verhaal.
Op één na, die hoort er helemaal niet bij.
Zet de nummers van de ideeën op de plaats waar ze het best passen.
Eén nummer is al ingevuld.

VERHAALTJE

Het wordt weer lente. De zon schijnt.
... Mijn vader en moeder hebben er
plantjes gekocht. ...
In de tuin zie je ze haast niet staan. ...
Dat is straks wel anders. .1.

1. groeien en bloeien
2. klein zijn
3. in de tuin zetten
4. iets zaaien
5. naar het tuincentrum

- 2 Lees het verhaaltje nog een keer en kijk of je de nummers op de beste plek hebt gezet.
- 3 Maar nu is het nog steeds geen goed verhaaltje.
Je hebt alleen gekeken welk idee erbij past.
Daar gaan we nu iets aan doen. We gaan nu proberen van elk idee een zin te maken.
Een zin die echt in het verhaaltje past. Kijk maar naar het voorbeeld.

1. groeien en bloeien *Over een tijdje zijn ze flink gegroeid en gaan ze prachtig bloeien.*

2. klein zijn

3. in de tuin zetten

4. iets zaaien

5. naar het tuincentrum

- 4 Bedenk een titel voor het verhaaltje.
Je mag geen woorden gebruiken die ook al in het verhaaltje staan!

.....

Als iemand zegt: 'gras'.

Waar denk je dan aan? Of:

Wat zie je dan?

Wat ruik je dan?

Wat voel je dan?

Wat hoor je dan?

Je kunt dat invullen in een tabel, kijk maar:

GRAS			
Ik ZIE ...	Ik RUIK ...	Ik VOEL ...	Ik HOOR ...
<i>groen</i>	<i>hooi</i>	<i>kriebels</i>	<i>vogels</i>
<i>bloemen</i>	<i>de natuur</i>	<i>jeuk</i>	<i>hommels</i>
<i>koeien</i>	<i>fris</i>	<i>blijdschap</i>	<i>de wind</i>
<i>licht</i>	<i>mest</i>		<i>stilte</i>

1 Vul de volgende tabellen zelf in.

A ZEE			
Ik ZIE ...	Ik RUIK ...	Ik VOEL ...	Ik HOOR ...
.....			
.....			
.....			
.....			

B HUISKAMER			
Ik ZIE ...	Ik RUIK ...	Ik VOEL ...	Ik HOOR ...
.....			
.....			
.....			
.....			

C DIERENTUIN			
Ik ZIE ...	Ik RUIK ...	Ik VOEL ...	Ik HOOR ...
.....			
.....			
.....			
.....			

2 Kies een tabel uit (A, B of C). Schrijf een kort verhaaltje. Gebruik daarbij zoveel mogelijk woorden uit alle kolommen van de tabel. (Dus van zien, ruiken, voelen en horen.)

.....

.....

.....

.....

.....

- 1 Wat is het onderwerp van het stukje hiernaast? Geef één woord.

.....

- 2 Wat is het belangrijkste?
Waar denk jij dat het in dit stukje vooral om gaat?

.....
.....

- 3 Waarom, denk je, heeft de schrijver dit stukje geschreven?

.....

- 4 Zet zinnen die voorbeelden geven tussen haakjes.
Gebruik deze haakjes: (...)! Er is er één voorgedaan.

- 5 Zet zinnen tussen haakjes waarin nog iets uitgelegd wordt over wat de schrijver eerder gezegd heeft.
Gebruik deze haakjes: [...]! Er is er één voorgedaan.

- 6 Zet zinnen tussen haakjes die geschreven zijn om de tekst leuker te maken (dat zijn zinnen die niet echt nodig zijn, grapjes bijvoorbeeld of vragen om de aandacht te trekken). Gebruik deze haakjes: < ... >!

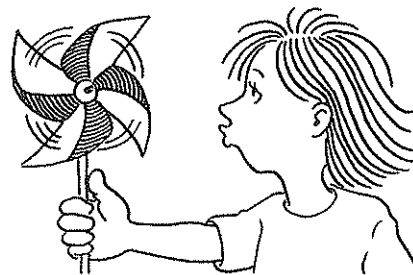
- 7 Zet een streep onder de twee belangrijkste zinnen die niet tussen haakjes staan.

- 8 Vergelijk de onderstreepte zinnen met de antwoorden van vraag 1, 2 en 3.
Wat valt je op?

.....
.....

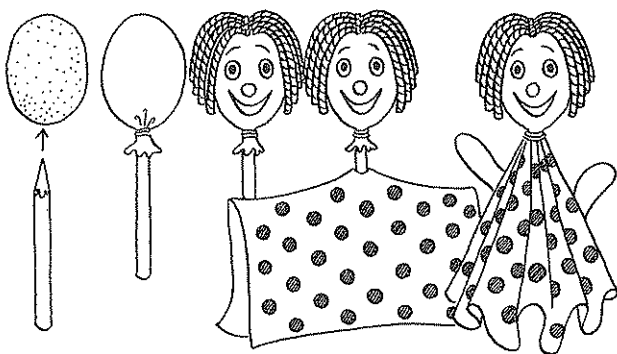
- 9 Welke titel zou jij nu aan het stukje geven?

Nu worden de meeste molens niet meer gebruikt. Vroeger werden verschillende soorten molens gebruikt. Zou jij wel willen weten welke? (Nou, bijvoorbeeld meelmolens.) [Dat zijn molens om meel te malen.] Er waren ook papiermolens. Met die molens werd papier gemaakt. Er waren oliemolens. Die molens persten olie uit zaden. Er waren houtmolens. Dat zijn molens die planken uit boomstammen zagen. Molens zijn eigenlijk machines die op windkracht werken. De wieken vangen de wind en gaan draaien. Ze brengen een as in beweging. Via die as bewegen bijvoorbeeld grote maalstenen en zagen. In de Zaanstreek staan nog tamelijk veel molens. Ze 'draaien' nog wel, maar niet echt. Het zijn een soort musea.

Aardappelpoppen maken.

Aardappels kun je eten: gekookt, gebakken, gepoft of gefrituurd (patat of chips!). Ongekookte of ongebakken aardappels, nee die eten we niet. Toch kunnen we met een ongekookte aardappel ook leuke dingen doen. Bijvoorbeeld een leuke pop maken. Zoek maar een aardappel op zonder teveel

- 1 Wat heb je nodig als je een aardappel-
pop wilt maken? Maak een lijstje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

knobbels en uitlopers. Eentje waar je hand net overheen past. Steek nu een potlood onder in de aardappel. In plaats van een potlood mag je ook een stevig dun stokje met een puntje gebruiken (Een idee: je kunt aan het stokje met een puntenslijper een puntje maken).

Doe over de aardappel een stuk van een oude panty of doe er een stukje stof overheen. Zoek een stukje stof zonder patroontje of figuurtjes erop. Het stukje moet ook maar één kleur hebben. Trek de stof van boven naar beneden strak om de aardappel en bind het vast aan het potlood.

Je kunt nu van een stukje stof, kurk, plastic enzovoort ogen, een neus en een mond maken. Je kunt die vastplakken op de stof met tubelijm. De haren kun je maken van wol.

Nu nog de jurk. Neem een vierkant stukje stof. Prik met een potlood precies in het midden een gaatje. Steek het stokje onder aan de aardappel door het gaatje. Bind het lapje vlak onder de aardappel vast. Je hebt nu een poppenkastpop.

Als je wilt kun je in de 'jurk' aan iedere kant nog twee gaatje maken waar je vingers doorheen passen.

- 2 Wat moet je stap voor stap doen als je een aardappelpop wilt maken?
Begin met een titel en schrijf elke stap op een nieuwe regel.

.....

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

■

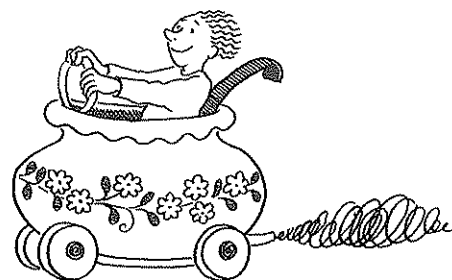
- 1 Lees de tekst van taak 38 nog een keer.
 Hieronder staan twee woorden.
 Zoek in AARDAPPELPOPPEN MAKEN de zin of de zinnen die erbij passen.
 Schrijf die zinnen achter het woord.

rauw -
 effen -

- 2 Welke zin in AARDAPPELPOPPEN MAKEN kun je een 'tip' of een goede raad noemen?

.....

- 3 Hieronder staan woorden uit twee teksten.
 Het zijn teksten over twee verschillende onderwerpen.
 Weet jij waar de woorden bijhoren?
 Schrijf ze maar in de goede kolom.
 Sommige woorden passen in allebei de teksten.
 Die schrijf je in de derde kolom.

TEKST 1	TEKST 2	TEKST 1 EN TEKST 2
<i>aanrecht</i>	<i>achterbank</i>	
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

aanrecht aardappel
 achterbank andijvie
 antenne banden
 biefstuk carrosserie
 chassis deurknop
 gehakt hagelslag
 karbonade klok motor
 pindakaas radio
 remlicht rijst soep
 stoel stuur trekhaak
 ventilatie verlichting
 verwarming

- 4 a. Wat zou het onderwerp van tekst 1 geweest kunnen zijn?

b. Schrijf hieronder twee zinnen die in tekst 1 zouden kunnen staan.

.....

- 5 a. Wat zou het onderwerp van tekst 2 geweest kunnen zijn?

b. Schrijf hieronder twee zinnen die in tekst 2 zouden kunnen staan.

.....

Pietje Puk is Postbode in Keteldorp.
 Hij gaat op vakantie naar Frankrijk.
 Maar eerst moet hij nog naar de kapper en naar de tandarts ...
 Lees het verhaal nog eens op bladzijde 28.
 Of gebruik hetzelfde verhaal op bladzijde 28 van het antwoordenboek.

Van dit verhaal kun je heel goed
 een toneelstukje maken.

Je kunt het eerst opschrijven en
 daarna samen met andere kinderen
 spelen. Hoe je dat aanpakt?
 Hieronder hebben we al een stukje
 voorgedaan. Eerst hebben we
 opgeschreven wat er gebeurt of
 wat Pietje moet doen op het toneel.
 Achter Pietje staat steeds wat
 Pietje op het toneel zegt.
 Tussen haakjes staat hoe Pietje het
 moet zeggen.

- Lees eerst het verhaal nog een keer.
- Pak dan een leeg vel papier en schrijf je eigen
 toneelstuk over het verhaal van Pietje bij de
 tandarts. Schrijf eerst het gedeelte dat
 hieronder staat over op je eigen vel.
- Als je denkt dat je het leuker kan maken door
 iets in het verhaal te veranderen, dan mag dat.
- Als je toneelstukje af is, kun je het samen met
 andere kinderen spelen.
- Zorg voor kleding en dingen die je nodig hebt.
- Maak afspraken over wie welke rol speelt.

TONEELSTUK

Pietje komt thuis. Hij gaat direct naar het medicijnkastje. Hij pakt het doosje met aspirine.
 Er zitten er nog maar een paar in. (Dat moet duidelijk zichtbaar zijn)

PIETJE (een beetje in zich zelf murmelend):

*Ik moet straks eerst even een nieuw doosje aspirine bij de drogist te halen. Dat neem ik
 mee op reis. Je weet maar nooit. Nou, die kies gaat steeds meer opspelen.*

Pietje neemt aspirine in en gaat voor de spiegel staan. Met zijn mond wijd open. Hij kan de
 kies niet zien. Hij pakt een zaklantaarn en schijnt ermee in zijn mond.

PIETJE (zegt geschrokken, een beetje hard):

*Duizend postzegels op een briefkaart! Wat een groot gat. Dat ik het niet eerder heb gemerkt.
 Pietje krijgt opeens een pijscheut. Hij grijpt met zijn hand naar zijn wang en kreunt een beetje.*

PIETJE (nog een beetje puffend van de pijn):

Ik ga toch maar vlug de tandarts bellen, (een beetje wanhopig) maar eerst moet het loket open.

GORDIJN GAAT EVEN DICT EN DAN WEER OPEN

Pietje zit achter het loket om de klanten te helpen. Het wordt steeds drukker. De een brengt
 een pakje. De ander wil geld opnemen. En weer een ander koopt postzegels. Zo gaat dat de
 hele morgen door. In het begin voelt Pietje nog wel eens aan zijn wang, maar als het 12 uur is
 voelt hij al helemaal geen pijn meer. Hij sluit het loket.

PIETJE (opgelucht dat het loket even dicht kan):

*Wat een drukte was dat! Maar morgen ben ik vrij en de pijn is gezakt. En ... zal ik wel naar
 de tandarts gaan? Ik voel toch haast niets meer.*

Nu ga jij verder ...

PLUSTAAK TAAL/LEZEN is een serie werkboekjes voor groep 3/4 en 4/5. Elk werkboekje bevat 40 taken met gevarieerde opdrachten voor taal en lezen. De opdrachten voor lezen zijn vooral gericht op begrijpend en studerend lezen. Bij de opdrachten voor taal ligt het accent op schriftelijk taalgebruik, met name de onderdelen stellen, taalbeschouwing en taalonderzoek. Aan deze schriftelijke opdrachten zijn soms ook opdrachten verbonden voor mondelinge activiteiten, doorgaans als extra opdracht. Deze opdrachten zijn gemerkt met een ☼.

De werkboekjes zijn als aanvulling en verrijking te gebruiken naast iedere taal- en leesmethode. De werkboekjes lopen op in moeilijkheidsgraad, maar ze zijn niet strikt gebonden aan een bepaalde groep. Dat komt ook tot uitdrukking in de groepsaanduiding op het omslag. Er is een boekje 3/4 en een boekje 4/5. Met werkboekje 3/4 kan al naar gelang het niveau van de kinderen gestart worden in het begin of in de loop van het cursusjaar in groep 3. Een deel van de kinderen kan het boekje in groep 4 voltooien, waarna ze verder kunnen werken met boekje 4/5. Na dit boekje kunnen ze verder met de boekjes van de serie PLUSTAAK TAAL en PLUSTAAK BEGRIJPEND EN STUDEREND LEZEN. Beide series bieden werkboekjes voor de groepen 5/6, 6/7, 7/8 en 8.

De kinderen kunnen de taken zelfstandig maken en met behulp van het antwoordenboekje kunnen ze hun werk zelf nakijken. Dat neemt niet weg dat diverse opgaven zich uitstekend lenen voor samenwerking, overleg, discussie en uitwisseling van ideeën. Dit maakt het mogelijk en zinvol om kinderen samen aan een taak te laten werken, of de antwoorden met elkaar te laten vergelijken. Dit biedt tevens diverse aanknopingspunten om het werk met de kinderen te bespreken, wat de motivatie en het leereffect zeker ten goede zal komen.

Op de achterzijde van het werkboekje staat een werkoverzicht. Hierop kunnen de kinderen bijhouden aan welke taak ze bezig zijn en welke taken ze al af hebben. U kunt ook zelf op dit overzicht aangeven aan welke taak de kinderen moeten werken. De taken die af zijn kunt u aftekenen of met een stickertje afplakken. Dit biedt een extra stimulans voor de kinderen en het geeft u de mogelijkheid in een oogopslag te zien wat al gemaakt is, waar de kinderen aan bezig zijn en wat ze nog moeten doen.

We wensen u en uw leerlingen veel plezier met het gebruik van PLUSTAAK TAAL/LEZEN.

Bronnen

- TAAK 1 : Robin Kingsland, Help ik zit gevangen, Kluitman, Alkmaar.
TAAK 6 : Rob Thonen, In het gras en over het ijs, Holland, Haarlem.
TAAK 8 : naar Ingrid Uebe, Giechelbig, Holland, Haarlem.
TAAK 9 : Lecta de Noord, Karel en Kea, Gottmer, Haarlem.
TAAK 10 : Hans Hagen, Jubelientje legt een ei, Van Goor, Amsterdam.
TAAK 12 : Mieke van Hooft, Roza je rok zakt af, Holland, Haarlem.
TAAK 15 : Kirsten Boie, King Kong Cavia, Ploegsma, Amsterdam.
TAAK 17 : Mieke van Hooft, Hier waakt de Goudvis, Holland, Haarlem.
TAAK 18 : Gerard Delft, Babet Rettekete, Holland, Haarlem.
TAAK 20 : naar Henry Arnoldus, Pietje Puk boeken, De Eekhoorn, Apeldoorn.
TAAK 21 : Lecta de Noord, Karel en Kea, Gottmer, Haarlem.
TAAK 23 : Guus Kuijer, Tin Toeval en de kunst van het verdwalen, Querido, Amsterdam.
TAAK 28 : Henri Arnoldus, Pietje Puk in de knel, De Eekhoorn, Apeldoorn.
TAAK 30 : Dolf Verroen, De kat in de gordijnen, Leopold, Den Haag.
TAAK 32 : naar een idee uit Midas Dekkers en Angela de Vrede, Kijken met je handen, Meulenhoff, Amsterdam.
TAAK 33 : Ingrid Uebe, Giechelbig op school, Holland, Haarlem.
TAAK 40 : naar Henri Arnoldus, Pietje Puk in de knel, De Eekhoorn, Apeldoorn.

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te achterhalen. Indien iemand meent als rechthebbende in aanmerking te komen, kan hij of zij zich tot de uitgever wenden.

TAAK 1

TAAK 2

TAAK 3

TAAK 4

TAAK 5

TAAK 6

TAAK 7

TAAK 8

TAAK 9

TAAK 10

TAAK 11

TAAK 12

TAAK 13

TAAK 14

TAAK 15

TAAK 16

TAAK 17

TAAK 18

TAAK 19

TAAK 20

TAAK 21

TAAK 22

TAAK 23

TAAK 24

TAAK 25

TAAK 26

TAAK 27

TAAK 28

TAAK 29

TAAK 30

TAAK 31

TAAK 32

TAAK 33

TAAK 34

TAAK 35

TAAK 36

TAAK 37

TAAK 38

TAAK 39

TAAK 40

ISBN 90 5300 035 6
1303

DELUBAS